

Gemeente Stein
College van burgemeester en wethouders gemeente Stein
Stadhouderslaan 200
6171 KP Stein

30 augustus 2022

Onderwerp: omgevingsvergunning AnQore

Geacht college,

Omgevingsvergunning AnQore, aanpassingen Sabic en Chemelot Strategie 2050

AnQore heeft bij de Gemeente Stein een omgevingsvergunning aangevraagd voor de realisatie van:

- een propeen verlaadinrichting in haven Stein;
- een nieuwe ondergrondse propeenleiding van haven Stein naar locatie noord Chemelot;
- de Propeenopslag (bullets) op de locatie noord bij ACN/AnQore.

AnQore heeft een omgevingsvergunning nodig omdat de verlaadinrichting in de haven en de propeenleiding niet volledig passen binnen de geldende bestemmingsplannen.

Ook Sabic heeft aangegeven een aantal aanpassingen te willen realiseren:

- de laadarm in haven Stein 30 meter naar het noorden verplaatsen;
- uitbreiding van de verlaadcapaciteit van 150 naar 300 k-ton/jaar;
- modernisering van de Sabic MLA (Marine Loading Arm).

Dan is er nog Chemelot Strategie 2050. Een transformatie in drie decennia (2020-2050) die door Chemelot wordt omschreven als: energietransitie, processen vernieuwen, innoveren, vergroenen en circulariteit organiseren. Dat leidt ertoe dat meer bedrijven zich gaan vestigen op het Chemelot terrein en het voornemen is om de Brightlands campus uit te breiden.

De impact voor Urmond, gezondheidsrisico's en veiligheidsrisico's

Urmond ligt in de directe omgeving van de A2, Chemelot, haven Stein, de IAZI en de asfaltcentrale. Ook is er veel (vracht- en scheepvaart)verkeer door Urmond. Allemaal hebben ze (milieu)effecten op de natuur en leefomgeving. Denk aan vervuilde lucht, fijnstof, trillingen, stank-, licht- en geluidsoverlast. En dat wordt in de toekomst nog veel meer door de verbreding van de A2, de uitbreiding van bedrijfsactiviteiten haven Stein, meer bedrijven op het Chemelot terrein, uitbreiding van de Brightlands campus, meer aanvoer van grondstoffen via het Julianakanaal, meer vrachtverkeer en de winning van grind.

Als de toekomstplannen van Chemelot worden gerealiseerd dan zijn Berg aan de Maas en Urmond geen dorpen meer in een mooie, groene, landelijke omgeving in het Grensmaasgebied. Dan zijn het dorpen in een milieuvervuilend industriegebied waarvan de inwoners voortdurend worden geconfronteerd met (nog meer) geluidsoverlast en veiligheidsrisico's. Vooral de bewoners van de huizen en appartement die aan het kanaal liggen zullen veel last ondervinden van de toename van het scheepvaartverkeer. In dat verband vind ik het onbegrijpelijk dat eerst volop huizen worden

gebouwd langs het kanaal om vervolgens het kanaal te willen gebruiken voor nog meer scheepvaart met gevaarlijke stoffen.

In dat kader wil ik wijzen op het recente onderzoek van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft onderzoek gedaan naar de risico's die voor de nieuwbouwwijk Lindenhagen van belang zijn. Het gaat dan om Chemelot (gevaarlijke gaswolken) en het vervoer van gevaarlijke stoffen over het Julianakanaal en de A2.

De Veiligheidsregio adviseert om het metselwerk van de muren aan de kant van het kanaal brandwerend te maken. De ramen aan die kant moeten zo klein mogelijk zijn en binnen 315 meter van het kanaal moet ook sprake zijn van explosie veilig glas. De ventilatiesystemen in de woning moeten afsluitbaar zijn en de luchttoevoer zou alleen aan de noordkant van de woning moeten plaatsvinden. Dit omdat aan de noordkant geen gevarenbronnen zijn.

Er zijn woningen /appartementencomplexen die dichterbij het kanaal liggen dan de woningen die in Lindenhagen komen te liggen, maar die hebben geen brandwerend metselwerk aan de kanaalzijde en ook geen ramen van explosievrij glas. Ook hebben bestaande huizen de luchttoevoer aan de kanaalzijde, terwijl de Veiligheidsregio adviseert de luchttoevoer alleen aan de noordkant te laten plaatsvinden. Dit alles versterkt het onveilige gevoel bij de inwoners van Urmond. Ook is de geluidsoverlast (van Chemelot) op de plek waar Lindenhagen wordt gebouwd, nu al hoger dan wenselijk. Het zou de gemeente Stein sieren als zij zich houden aan de voorschriften in plaats van een ontheffing verlenen, zoals kennelijk is gebeurd. De oorzaak van het probleem wordt hiermee niet aangepakt. De geluidsoverlast zal in de toekomst ook alleen nog maar toenemen, omdat het verkeer rond Chemelot in de toekomst verdubbelt, de A2 wordt verbreed en door de winning van grind.

De uitbreiding van het aantal bedrijven en de transformatie, het gebruik van hernieuwbare grondstoffen op Chemelot zoals beschreven in *Chemelot Strategie 2050*, zullen de komende decennia aanzienlijk meer banen opleveren. Voor Chemelot zelf, maar ook bij toeleveranciers en partnerbedrijven zouden in totaal 20.000-28.000 extra arbeidskrachten nodig zijn. Aangezien er niet voldoende goed opgeleide arbeidskrachten in Nederland zijn, zullen er heel veel arbeidskrachten vanuit het buitenland naar Chemelot moeten worden gehaald.

Maar waar moeten die duizenden - al dan niet uit het buitenland gehaalde - arbeidskrachten wonen? Er is in Limburg, net als in de rest van Nederland, een enorm tekort aan woningen. Studenten en werkende jongeren van 18-35 jaar wonen nog vaak thuis of anti-kraak omdat er geen (betaalbare) woningen beschikbaar zijn. De asielopvang loopt vast omdat er voor statushouders geen woningen zijn. Woningcorporaties ervaren een toename van het aantal daklozen, waaronder mensen die dakloos raken door een scheiding of geldgebrek.

Ook zullen er verkeersproblemen ontstaan. De uitbreidingsplannen en de transformatie Chemelot Strategie 2050 leiden tot een enorme toename van het woon-werkverkeer van (direct en indirecte) Chemelot medewerkers. Maar er is ook een enorme toename van vrachtverkeer van en naar Chemelot doordat er meer bedrijven op de locatie gevestigd zijn.

In het Ontwerp Gemeente Stein Omgevingsvisie 2040 (14 oktober 2021) staat "niet de gemeente maar de inwoners geven aan wat zij nodig vinden om hun dorp te houden en te maken tot het dorp waar zij zich thuis voelen". Voor inwoners van Urmond is dat omgevingsveiligheid en een goede leefkwaliteit. Maar met veel scheepvaartverkeer met gevaarlijke stoffen door het Julianakanaal op enkele meters afstand van je huis is dat veiligheidsgevoel ver te zoeken. En geluidsoverlast die hoger is dan wenselijk wordt geacht (voorkeursgrens) is geen gezonde leefomgeving.

Vragen:

- 1) Wordt het welzijn, de veiligheid en het woongenot van de bewoners en behoud van de natuur meegewogen? Zo ja, op welke wijze wordt daar uitvoering aan gegeven?
- 2) Kan Chemelot uitleggen hoe en waar ze al die nog te werven (buitenlandse) arbeidskrachten willen gaan huisvesten? Hoe gaan Chemelot en de betrokken gemeentes de verkeersstromen regelen als deze in de toekomst fors toenemen /verdubbelen?
- 3) Is het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Stein van plan om, voordat vergunningen/verklaringen van geen bezwaar worden afgegeven voor de uitbreiding van de aanvoercapaciteit, samen met Chemelot en de Provincie Limburg te gaan bespreken hoe de veiligheid en leefbaarheid van de inwoners kan worden verbeterd? Hoe de geluidsoverlast kan worden verminderd? Indien ja, wanneer gaat dat gesprek plaatsvinden? Indien nee, waarom niet?

Uitstoot stikstof

Net als in de rest van Nederland, moet in Limburg de uitstoot van stikstof fors verminderd worden. Het industrieterrein Chemelot zorgt jaarlijks voor veel stikstofuitstoot en staat op plek 4 van de landelijke top 100 lijst. In een andere lijst, de top 100 van de meeste ammoniakuitstoot, staat Chemelot zelfs op plek 1. Zowel stikstof als ammoniak zijn schadelijke stoffen voor de natuur, lucht, bodem en water. Uiteindelijk resulteert dit ook in schade aan de biodiversiteit. Het ministerie van Landbouw en de Provincie gebruiken de hiervoor genoemde lijsten om per (natuur)gebied vast te stellen wat er moet gebeuren om de natuur te behouden of te verbeteren. Het ministerie is onder andere van plan om agrarische bedrijven uit te kopen of te laten krimpen.

De Provinciale Staten van Limburg hebben grote moeite met de stikstofplannen van het kabinet. De Provinciale Staten noemen de invulling van de doelstellingen per gebied, zoals door de minister aangegeven, in veel gevallen niet realistisch, niet afgestemd op de lokale situatie, onhaalbaar en zonder reëel perspectief voor de landbouw. In het rapport 'Limburgse aanpak stikstofreductie en natuurverbetering' van de provincie Limburg van februari 2022 staat dat Stikstofreductie en Natuurverbetering algemene problemen zijn en dat alle sectoren daarom een evenwichtige bijdrage moeten leveren aan de oplossing ervan.

Chemelot en haven Stein liggen op hele korte afstand van het Grensmaasgebied; de IAZI ligt in het Natura 2000-Grensmaasgebied. De toekomst- en uitbreidingsplannen van Chemelot en de Brightlands Chemelot Campus leiden tot meer stikstofemissie. Door de uitbreiding van de Brightlands Chemelot Campus gaat bovendien natuurgebied verloren (Lexhy).

Vragen:

- 4) Is het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Stein ook van mening dat, gezien de hoge positie van Chemelot op de lijsten, de uitstoot in onze gemeente aanzienlijk moet worden verminderd om zo de natuur en het welzijn van de inwoners te behouden en te versterken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat de gemeente Stein erop toezien dat dit gebeurt?
- 5) Is het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Stein van plan om samen met Chemelot, de gemeente Sittard-Geleen, de gemeente Beek en de Provincie Limburg te gaan bespreken hoe een versnelde emissievermindering van ammoniak en stikstof kan worden gerealiseerd? Indien ja, wanneer gaat dat gesprek plaatsvinden? Indien nee, waarom niet?
- 6) Welke maatregelen gaat Chemelot nemen om de stikstofdepositie voor 2030 aanzienlijk te reduceren/minimaal te halveren?

Brug Urmond

Op 1 juli 2021 is de wet Stikstofreductie en Natuurverbetering in werking getreden. Onderdeel van deze wet is de vrijstelling voor bouw- sloop- en eenmalige aanlegactiviteiten, ook wel de bouwvrijstelling genoemd. Dit betekent in het vergunningstraject dat voor het aspect stikstof alleen nog de depositie in de gebruiksfase een rol speelt.

Onduidelijk is of de bouwvrijstelling voor stikstof stand houdt. Eind 2022 doet de Raad van State uitspraak of de bouwvrijstelling al dan niet in strijd is met de Europese wetgeving. Vervalt de bouwvrijstelling, dan moeten projecten voortaan afzonderlijke stikstofberekeningen laten maken. In en rond Urmond staan voor de komende jaren meerdere projecten gepland dichtbij het Natura 2000-Grensmaasgebied: verbreding van de A2 Het Vonderen-Kerensheide, bouw van woningen in Urmond oost, de renovatie of het vernieuwen van de kanaalbrug in Urmond, de capaciteitsuitbreiding aanvoer propeen AnQore en Sabic en de grindwinning. Het is niet uit te sluiten dat de stikstof die vrijkomt door de uitvoering van bovenstaande projecten het beschermde natuurgebied Grensmaas aantast.

De kanaalbrug in Urmond verkeert in zeer slechte staat en is toe aan een grondige opknapbeurt. Momenteel wordt onderzocht of de brug wordt gerenoveerd of dat er nieuwe brug wordt geplaatst. Voor bewoners van Urmond heeft dit project veel prioriteit.

Vragen:

- 7) Aan welk(e) project(en) wordt voorrang verleend indien de stikstofuitstoot van alle projecten samen te hoog is?
- 8) Wie bepaalt welk(e) project(en) in dat geval voorrang krijgt/krijgen?
- 9) Welke rol ziet de gemeente Stein in dezen voor zichzelf weggelegd? Aan welk(e) project(en) dient volgens de gemeente Stein voorrang te worden verleend?

Hoe nu verder?

De voorgenomen werkzaamheden van AnQore zijn in strijd met meerdere bestemmingsplannen. Het projectgebied ligt grotendeels binnen de inrichtingsgrens van Chemelot. Voor dit deel zijn gedeputeerde staten van Limburg bevoegd gezag. Maar de gemeenteraad van Stein moet een verklaring van geen bedenkingen afgeven, voordat gedeputeerde staten kunnen besluiten over de aanvraag om af te wijken van het bestemmingsplan. De delen van het projectgebied bij de onderdoorgangen van de Veestraat, de Heidekampweg en de Nieuwe Postbaan liggen buiten de inrichtingsgrens van Chemelot. Voor deze delen van het project zijn burgemeester en wethouders van de gemeente Stein bevoegd gezag en dient de gemeenteraad van Stein een verklaring van geen bedenkingen af te geven.

Vragen:

- 10) Welke eisen stelt de gemeente Stein aan het afgeven van een vergunning of een verklaring van geen bedenkingen aan AnQore?
- 11) Op welke wijze gaat de gemeente Stein, in het kader van de vergunningverlening en het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen, kritisch toetsen of de door Chemelot gepresenteerde reductiemaatregelen haalbaar en effectief zijn?

Conclusie

De gemeente Stein moet veel meer prioriteit geven aan de omgevingsveiligheid en leefkwaliteit van de inwoners en uiteraard aan de natuur in de Maasvallei.

Ik ben van mening dat de gemeente Stein geen omgevingsvergunning mag verlenen aan Chemelot en ook geen verklaringen van geen bedenkingen mag afgeven.

Chemelot moet eerst, net als andere sectoren, de stikstofemissie minimaal halveren voor 2030. Het valt niet uit te leggen dat de boeren in de omgeving hun bedrijf moeten beëindigen of halveren en een groot chemiebedrijf, met enorme stikstofuitstoot, in dezelfde omgeving onbeperkt mag uitbreiden.

Verder moet Chemelot een duidelijk plan met maatregelen overleggen hoe ze de overschrijding van de geluidsoverlast gaan verminderen en hoe ze de veiligheid van de bewoners, vooral die langs het kanaal wonen, gaat waarborgen.

Aangezien Chemelot gebruik maakt van weg, water, spoor en buisleidingen in de gemeente Stein kan de gemeente Stein ook duidelijk haar zorgen uiten, wensen kenbaar maken en acceptatiegrenzen stellen.

Ik hoor het graag van u,
Met vriendelijke groet,

[Redacted signature block]